

РЕСПУБЛИКА ТАТАРСТАН
ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ
АЛЬКЕЕВСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
422870, С.Базарные Матаки,
ул.С.Крайнова,д.56

Телефон: (84346) 20-0-26, факс: (84346) 21-7-60. E-mail: alkay@tatar.ru сайт: www.alkeevskiy.tatarstan.ru.

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЭЛКИ
МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
БАШКАРМА КОМИТЕТЫ
422870, ТР Базарлы Матак авылы,
С.Крайнов ур.,56

КАРАР

2019 елның 18 декабре

451 №

**Татарстан Республикасы Элки муниципаль районы территориясендә гомумтаралган
файдалы казылмалар чыгарганда, шулай ук файдалы казылмалар чыгаруга бәйле
булмаган жир асты корылмаларын төзегендә жир асты байлыкларыннан файдалануга
һәм саклауга муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда, тикшерүләр үткәрунен
Административ регламентын раслау турында**

"Россия Федерациисендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, "Дәүләт контролен (кузәтчелеген) һәм муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда юридик затларның һәм шәхси эшкуарларның хокукларын яклау турында" 2008 елның 26 декабрендәге 294 номерлы Федераль закон, Татарстан Республикасы Элки муниципаль районы Уставы нигезендә Татарстан Республикасы Элки муниципаль районы Башкарма комитеты КАРАР БИРӘ:

1. Татарстан Республикасы Элки муниципаль районы территориясендә гомумтаралган файдалы казылмалар чыгарганда, шулай ук файдалы казылмалар чыгаруга бәйле булмаган жир асты корылмаларын төзегендә жир асты байлыкларыннан файдалануга һәм саклауга муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда, тикшерүләр үткәрунен Административ регламентын расларга.

2. Элеге каарны "Татарстан Республикасы хокукий мәгълүмат рәсми порталында" <http://pravo.tatarstan.ru> веб-адрес буенча бастырып чыгарырга, Элки муниципаль районының рәсми сайтында Интернет мәгълүмати-телекоммуникацион чөлтәрендә <http://alkeevskiy.tatarstan.ru> веб-адрес буенча урнаштырырга.

3. Элеге каарның үтәлешен контрольдә тотуны ТР Элки муниципаль районының Мөлкәт һәм жир мөнәсәбәтләре палатасы Рәиссенә йөкләргә.

Житәкче:

И. В. Йосыпов

Расланган
Татарстан Республикасы Әлки муниципаль
районы Башкарма комитетының
2019 елның 18 декабрендәге 451 номерлы
Карапы

**Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районы территориясендә гомумтаралган
файдалы казылмалар чыгарганда, шулай ук файдалы казылмалар чыгаруга бәйле
булмаган жир асты корылмаларын төзегендә жир асты байлыкларыннан файдалануга
һәм саклауга муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда, тикшерүләр үткәрунен
Административ регламенты**

Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда тикшерүләр үткәрунен Административ
регламенты Россия Федерациясе Жир кодексы, "Россия Федерациясендә жирле үзидарә
оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы
Федераль закон, "Дәүләт контролен (кузәтчелеген) һәм муниципаль контрольне гамәлгә
ашырганда юридик затларның һәм шәхси эшкуарларның хокукларын яклау турында" 2008
елның 26 декабрендәге 294 номерлы Федераль закон, Татарстан Республикасы Әлки
муниципаль районы Уставы һәм башка норматив хокукий актлар нигезендә эшләнде.

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районы территориясендә
гомумтаралган файдалы казылмалар чыгарганда, шулай ук файдалы казылмалар чыгаруга
бәйле булмаган жир асты корылмаларын төзегендә, оештыру - хокукий рәвешләренә һәм
милек рәвешләренә бәйсез рәвештә, юридик затлар, индивидуаль эшкуарлар, шулай ук физик
затлар тарафыннан файдалануга һәм саклауга муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда
тикшерүләр үткәрунен әлеге Административ регламенты (алга таба-административ
регламент).

1.2. Муниципаль контроль объекты булып ведомствога бәйсез рәвештә муниципаль
берәмлек чикләрендә урнашкан барлық жир асты байлыклары, шул исәптән федераль
милектәгә һәм Татарстан Республикасы милкендәге жирләр санала.

1.3. Муниципаль контроль Россия Федерациясе Жир кодексы нигезләмәләре, "Россия
Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6
октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, "Дәүләт контролен (кузәтчелеген) һәм
муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда юридик затларның һәм шәхси эшкуарларның
хокукларын яклау турында" 2008 елның 26 декабрендәге 294 номерлы Федераль закон һәм
Россия Федерациясенең, Татарстан Республикасының, муниципаль хокукий актларның
башка норматив хокукий актларының нигезендә һәм әлеге административ регламентта
караналган тәртиптә гамәлгә ашырыла

1.4. ТР Әлки муниципаль районы территориясендә Муниципаль контрольне ТР Әлки
муниципаль районының Мөлкәт һәм жир мөнәсәбәтләре палатасы башкара.

1.5. Гомумтаралган файдалы казылмалар чыгарганда, шулай ук файдалы казылмалар
чыгаруга бәйле булмаган жир асты корылмаларын төзегендә жир асты байлыкларыннан
файдалануга һәм саклауга муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда дәүләт хакимияте
органныры, жирле үзидарә органнны, оешмалар һәм жәмәгать берләшмәләре, шулай ук
гражданнар белән хезмәттәшлек итә.

2. Муниципаль контрольнең максатлары һәм бурычлары

2.1. Муниципаль контрольнең максаты-жир законнның бозуларны кисәту, ачыклау

hэм булдырмау, шулай ук Татарстан Республикасының Әлки муниципаль районы территориясендә жир асты байлыкларын рациональ hэм нәтижәле файдалануны hэм килешүйөкләмәләрен үтәүне контрольдә тоту.

2.2. Жир законнарын, юридик, вазыйфаи hэм физик затлар тарафыннан билгеләнгән таләпләрне (нормаларны, кагыйдәләрне, нормативларны) үтәү муниципаль контролънең төп бурычлары булып тора.

2.3. Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районның Мөлкәт hэм жир мөнәсәбәтләре палатасы түбәндәгеләрне тикшерә:

1) жир асты байлыкларыннан файдалану таләпләрен үтәүне;

2) жир кишәрлекләренә хокукларны дәүләт теркәвенә алу hэм аренда шартнамәләрен үз вакытында төзүне;

3) шартнамәләрдә билгеләнгән жир асты байлыкларын үзләштерү срокларын юридик hэм физик затлар тарафыннан үтәүне;

4) ;жир асты байлыкларыннан максатчан билгеләнеше hэм рөхсәт ителгән файдалануның төре буенча файдалануны;

5) жир асты байлыкларыннан файдалану хокуқын яңадан алу тәртибен үтәүне;

6) билгеләнгән тәртиптә рәсмиләштерелгән, жиргә хокукны раслаучы документлардан башка, аларны үз белдеге белән կулланмау тәртибен саклауны;

7) жирләрне үз вакытында кайтаруны;

8) жирләрнең торышы турында дөрес белешмәләр бирүне;

9) файдалы казылмалар ятмаларын (гомумтаралган файдалы казылмаларны да кертеп) эшкәрткәннән соң, туфрак катламын бозып алып барыла торган төзелеш, урман әзерләү, эзләү hэм башка эшләр тәмамланғаннан соң, жирләрне максатчан билгеләнеше буенча файдалану өчен яраклы хәлгә китерү, яисә аларны рекультивацияләү бурычларын үз вакытында үтәү. Шул исәптән хужалык әчендәге hэм үз ихтыяжлары өчен башкарыла торган эшләрне дә;

10) аренда туләвен вакытында hэм дөрес түләүне;

11) законнар нигезендә жир кишәрлекләрендә билгеләнгән межалау, геодезия hэм башка махсус билгеләрнең булуы hэм сакланышын;

12) жир мөнәсәбәтләре өлкәсендә закон бозуларны бетерү hэм жир законнарын үтәү турында таләпләрнең үтәлешен;

13) жирләрдән файдалану мәсьәләләре буенча йөкләнгән башка бурычларны.

3. Планлы тикшерүләрне оештыру hэм үткәрү тәртибе

3.1. Юридик зат, шәхси эшкуар hэм физик зат тарафыннан жир законнары нормаларын hэм муниципаль хокукый актларда билгеләнгән таләпләрне үтәү планлы тикшерүне үткәрү предметы булып тора.

3.2. Планлы тикшерүләр өч елга бер тапкырдан да ешрак үткәрелми.

3.3. Планлы тикшерүләр Татарстан Республикасы Әлки районы Башкарма комитеты житәкчесе тарафыннан расланган еллык план нигезендә үткәрелә.

3.4. Планлы тикшерүләр үткәрунен еллык планнарында түбәндәге белешмәләр күрсәтелә:

1) эшчәнлекләре план буенча тикшерелегә тиешле индивидуаль эшкуарларның исемнәре (аларның филиаллары, вәкиллекләре, аерымланган структур бүлекчәләре), фамилияләре, исемнәре, аталарның исемнәре, юридик затларның урнашкан урыны (аларның филиаллары, вәкиллекләре, аерымланган структур бүлекчәләре) яисә индивидуаль эшкуарлар эшчәнлеген фактта гамәлгә ашыру урыны;

2) һәр планлы тикшерүне үткәрунен максаты һәм нигезе;

3) һәр планлы тикшерүне башлау датасы һәм үткәру вакыты;

4) конкрет планлы тикшерүне гамәлгә ашыручы дәүләт контроле (күзәтчелеге) органы яисә муниципаль контроль органы атамасы. Дәүләт контроле (күзәтчелеге) органнары, муниципаль контроль органнары тарафыннан планлы тикшерү уздырганда, мондый тикшерүдә катнашучы барлык органнарның исемнәре дә күрсәтелә.

3.5. Татарстан Республикасы Әлки районы башкарма комитеты житәкчесе тарафыннан расланган планлы тикшерүләр үткәру планы кызыксынган затлар игътибарына аны муниципаль берәмлекнән рәсми сайтында урнаштыру юлы белән житкерелә.

3.6. Планлы тикшерүләр үткәру елына кадәрге елның 1 сентябренә кадәр Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районның Мөлкәт һәм жир мөнәсәбәтләре палатасы, "Дәүләт контролен (күзәтчелеген) һәм муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда юридик затларның һәм индивидуаль эшкуарларның хокукларын яклау турында" 2008 елның 26 декабрендәге 294-ФЗ номерлы Федераль закон нигезләмәләрен исәпкә алыш, прокуратурага планлаштырылган тикшерүләр уздыруның еллык планы проектын билгеләнгән тәртиптә жибәрә.

3.7. Планлы тикшерүне еллык планлы тикшерүләр уздыру планына кертү нигезләре "Дәүләт контролен (күзәтчелеген) һәм муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда юридик затларның һәм индивидуаль эшкуарларның хокукларын яклау турында" 2008 елның 26 декабрендәге 294-ФЗ номерлы Федераль закон белән билгеләнгән.

3.8. Планлы тикшерүне үткәру турында юридик затка, индивидуаль эшкуарга муниципаль контрольне гамәлгә ашыручы орган тарафыннан аны үткәру башланганчы өч эш көненән дә соңга калмычча дәүләт контроле (күзәтчелек) органы житәкчесе урынбасарының, муниципаль контроль органы житәкчесенең, муниципаль контроль органының планлы тикшерүне уздыру башлануы турында курсәтмәсенең яисә боерыгының күчermәсе аша заказлы почта юлламасы белән көчәйтелгән квалификацияле электрон имза белән һәм юридик затның, шәхси эшмәкәрнең электрон почтасы адресы буенча яисә башка мөмкин булган ысул белән имзаланган электрон документлар әйләнеше аша хәбәр ителә.

3.9. Кече эшкуарлыкның бер субъектына карата планлы күчмә тикшерү үткәру срокы кече предприятие өчен илле сәгатьтән һәм микропредприятие өчен елына унбиш сәгатьтән артмаска тиеш.

3.10. Күчмә план буенча тикшерү үткәргән вазифаи затларның дәлилләнгән тәкъдимнәре нигезендә катлаулы һәм (яки) озак вакытлы тикшеренүләр, махсус экспертизалар һәм тикшеренүләр үткәру зарурлыгына бәйле аерым очракларда күчмә планлы

тикшерүне үткәру вакыты Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районның Мөлкәт һәм жир мәнәсәбәтләре палатасы Рәисе тарафыннан егерме эш көненә, кече предприятиеләр, микропредприятиеләргә карата унбиш сәгатькә кадәр озайтылырга мөмкин.

4. Плannan тыш тикшерүләрне оештыру һәм үткәру тәртибе

4.1. Плannan тыш тикшерү "Дәүләт контролен (кузәтчелеген) һәм муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда юридик затларның һәм индивидуаль эшкуарларның хокукларын яклау турында" 2008 елның 26 декабрендәге 294-ФЗ номерлы Федеpаль законның 10 статьясындагы 2 өлеше нигезендә үткәrelә.

4.2. Муниципаль контроль органнарына мөрәжәгать иткән затны билгеләргә мөмкинлек бирми торган мөрәжәгатьләр һәм гаризалар плannan тыш тикшерү үткәru өчен нигез булып тора алмый.

4.3. Юридик затларга, шәхси эшмәкәрләргә плannan тыш күчмә тикшерү әлеге статьяның 4.1 өлешендәге 2 пунктының "а", "б" пунктчаларында, дәүләт контроле (кузәтчелеге) органнары, муниципаль контроль органнары тарафыннан күрсәтелгән нигезләрдә мондый юридик затларның, индивидуаль эшкуарларның эшчәнлеген гамәлгә ашыру урыны буенча прокуратура органы белән килештерелгәннәn соң үткәrelергә мөмкин.

4.4. Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районы Мөлкәт һәм жир мәнәсәбәтләре палатасы Рәисе кече яисә урта эшкуарлык субъектларына плannan тыш күчмә тикшерү үткәru турында боерыкка имза салган көнне аны үткәруне килештерү максатларында, муниципаль жир контроле органы электрон цифрлы имза белән имзаланган электрон документ тапшыру турында хәбәрнамә яисә кече яки урта эшкуарлык субъектлары эшчәнлеген гамәлгә ашыру урыны буенча прокуратура органына плannan тыш күчмә тикшерү үткәруне килештерү турындагы гаризаны заказлы почта аша жибәрә. Бу гаризага Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районның Мөлкәт һәм жир мәнәсәбәтләре палатасы Рәисенең плannan тыш урынга чыгып тикшерү үткәru турындагы курсәтмәсе күчermәсе һәм аны үткәrүгә нигез булып торган документлар теркәлә.

4.5. Нигезләре әлеге статьяның 4.1 өлешендәге 2 пунктында күрсәтелгән плannan тыш күчмә тикшерүдән тыш тикшерүне үткәru турында юридик затка, дәүләт контроле (кузәтчелеге) органы, муниципаль контроль органы аны үткәru башланганчы кимендә егерме дүрт сәгать кала аны мөмкин булган теләсә нинди ысул белән, шул исәптән әгәр мондый адрес тиешле рәвештә юридик затларның бердәм дәүләт реестрында, индивидуаль эшкуарларның бердәм дәүләт реестрында булса йә элек юридик зат, индивидуаль эшкуар тарафыннан дәүләт контроле (кузәтчелеге) органына, муниципаль контроль органына тапшырылган булса, юридик затның, шәхси эшмәкәрнең электрон почтасы адресы буенча көчәйтелгән квалификацияле электрон имза белән имзаланган электрон документ ярдәмендә хәбәр итә.

5. Тикшерүне оештыру тәртибе

5.1. Тикшерү ТР Әлки муниципаль районның Мөлкәт һәм жир мәнәсәбәтләре палатасы Рәисе курсәтмәсе нигезендә үткәrelә. Тикшерү бары тик вазыйфаи зат яки курсәтмәдә курсәтелгән вазыйфаи затлар тарафыннан гына үткәrelә ала.

5.2. Күрсәтмә Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районның мөлкәт һәм жир мәнәсәбәтләре палатасының вазыйфаи заты тарафыннан тикшерү уздырылучы, житәкчегә, башка вазыйфаи затка яисә юридик затның вәкаләтле вәкиленә, шәхси эшкуарга, аның вәкаләтле вәкиленә, физик затка тикшерү уздыруучы хезмәт таныклыкларын да курсәтеп тапшырыла. Тикшерелергә тиешле затлар таләбе буенча тикшерүне башкаручы вазыйфаи

затлар үз вәкаләтләрен раслаучы мәгълумат тапшырырга тиеш.

5.3. Планлы һәм планнан тыш тикшерүләр "Дәүләт контролен (күзәтчелеген) һәм муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда юридик затларның һәм шәхси эшкуарларның хокукларын яклау турында" 2008 елның 26 декабрендәге 294 номерлы Федеरаль законның 11, 12 статьясында каралган тәртиптә документар тикшерү һәм (яки) күчмә тикшерү формасында үткәрелә .

6. Тикшерү нәтижәләрен рәсмиләштерү тәртибе

6.1. Тикшерү нәтижәләре буенча Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районның Мөлкәт һәм җир мәнәсәбәтләре палатасы вазифаи заты тарафыннан ике нөсхәдә акт төzelә (тикшерү актының типлаштырылган формасы Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан бирелгән вәкаләткә ия башкарма хакимиятнен федераль органы тарафыннан билгеләнә).

6.2. Тикшерү актына мәйданнарны юу схемалары, фототаблицалар, кирәк була калса, җир кишәрлекен тикшерү акты, үткәрелгән экспертизалар бәяләмәсе, мәжбүри таләпләрне яисә муниципаль хокукий актларда билгеләнгән таләпләрне бозган өчен җаваплылык йөкләнә торган юридик зат, индивидуаль эшкуарлар һәм физик затлар хезмәткәрләренең анлатмалары, ачыкланган хокук бозуларны бетерү турында курсәтмәләр һәм тикшерү нәтижәләренә бәйле башка документлар яисә аларның күчермәләре теркәлә.

6.3. Тикшерү акты аны ике нөсхәдә тәмамлаганнан соң ук рәсмиләштерелә, шуларның берсе күшымталарның күчермәләре белән бергә, житәкчегә, башка вазыйфаи затка яисә юридик затның вәкаләтле вәкиленә, индивидуаль эшкуарга, аның вәкаләтле вәкиленә, физик затка танышу турында яки тикшерү акты белән танышудан баш тарту турында имза салып бирелә. Житәкче, башка вазыйфаи зат яисә юридик затның вәкаләтле вәкиле, шәхси эшмәкәр булмаган очракта, шулай ук тикшерелүче зат танышу турында расписка бирергә яисә тикшерү акты белән танышудан баш тарту очрагында, акт тапшыру турында хәбәр итеп, заказлы почта юлламасы белән жибәрелә, ул эштә саклана торган тикшерү актының нөсхәсенә беркетелә.

6.4. Тикшерү актын төзу өчен үткәрелгән тикшеренүләр, сынаулар, махсус тикшерүләр нәтижәләре буенча нәтижәләр, экспертизалар алырга кирәк булса, тикшерү акты контролль буенча чаралар тәмамланганнан соң өч эш көннән артмаган срокта төzelә, житәкчегә, башка вазыйфаи затка яисә юридик затның вәкаләтле вәкиленә, шәхси эшкуарга, аның расписка астында вәкаләтле вәкиленә тапшырыла, яки тапшыру турында хәбәрнамә белән заказлы почта аша жибәрелә, ул эштә саклана торган тикшерү актының нөсхәсенә беркетелә.

6.5. Планнан тыш урынга чыгып тикшерү үткәру өчен аны прокуратура органы белән килештерү таләп ителсә, тикшерү актының күчермәсе тикшерү үткәру турында карар кабул ителгән прокуратура органына тикшерү акты төzelгән көннән алып биш эш көне эчендә жибәрелә.

7. Муниципаль контроль органы вазыйфаи затлары тарафыннан тикшергәндә ачыкланган бозу фактларына карата күрелә торган чаралар

7.1. Юридик зат, индивидуаль эшкуар яисә физик зат тарафыннан хокук бозулар тикшерелгәндә муниципаль хокукий актларда билгеләнгән мәжбүри таләпләр яисә таләпләр ачыкланган очракта, тикшерү уздырган вазыйфаи затлар үз вәкаләтләре чикләрендә түбәндәгеләрне үтәргә тиеш:

- 1) ачыкланган бозуларга юл куйган затларны җаваплылыкка тарту буенча

административ чаралар күрү өчен Дәүләт туркөве, кадастрын картография федераль хезмәтенен Өлкө бүлегенә тикшерү материалларын жибәрергә;

2) ачыкланган бозуларны бетерүне тикшереп тору буенча чаралар күрергә;

3) жир законнарын бозуны бетерү турсындағы күрсәтмәдә билгеләнгән вакытта хокук бозуларны бетерүне тикшереп торырга.

8. Муниципаль контроль чаралары үткәргендә жир кишәрлекләре милекчеләренең, жирдән файдаланучыларның, жир биләүчеләренең һәм жир кишәрлекләрен арендалауучыларның хокуклары, бурычлары һәм җаваплылығы

8.1. Жир кишәрлекләре милекчеләре, жирдән файдаланучылар, жир хужалары һәм жир кишәрлекләрен арендалауучылар яки аларның законлы вәкилләре муниципаль жир контроле буенча чаралар үткәргендә хокуклы:

1) тикшерү үткәргендә турыдан-туры катнашырга, тикшерү предметына караган мәсьәләләр буенча анлатмалар бирергә;

2) тикшерү предметына караган һәм әлеге административ регламентта һәм башка норматив хокукий актларда бирелгән мәгълуматны алырга;

3) тикшерү нәтижәләре белән танышырга һәм тикшерү актында үзенең тикшерү нәтижәләре белән танышуы, алар белән, шулай ук муниципаль контроль органы вазыйфай затларының аерым гамәлләре белән ризалыгы яки килешмәвен күрсәтергә;

4) дәүләт контроле (кузәтчелеге) органы, муниципаль контроль органы вазыйфай затларының тикшерү уздырганда юридик затның, индивидуаль эшкуарның хокукларын бозуга китергән гамәлләренә (гамәл кылмавына) Россия Федерациясе законнары нигезендә административ һәм (яисә) суд тәртибендә шикаять бирергә.

8.2. Жир кишәрлекләре милекчеләре, жирдән файдаланучылар, жир хужалары һәм жир кишәрлекләрен арендалауучылар бурычлы:

1) муниципаль жир контроле буенча чаралар үткәргендәүзен яисә үз вәкаләтле вәкилләренең булуын тәэмин итәргә;

2) жир кишәрлекләренә хокуклар турсында документлар, жирләрне куллану һәм саклау мәсьәләләрен җайга салучы проект-техник һәм башка документлар бирергә;

3) күрсәтелгән чараларны үтәгендә муниципаль жир контроле буенча чараларны оештыруда һәм үткәрүдә ярдәм итәргә.

8.3. Тикшерүләр үткәрүгә нигезсез рәвештә комачаулый торган хокук бозуларны булдырган, тикшерүләр уздырудан читләшүчеләр һәм (яисә) дәүләт контроле (кузәтчелеге) органнарының, муниципаль контроль органнарының ачыкланган хокук бозуларны бетерү турсындағы күрсәтмәләрен билгеләнгән срокта үтәмәүче һәм (яисә) муниципаль хокукий актларда билгеләнгән таләпләрне үтәмәүче юридик затлар, аларның житәкчеләре, башка вазыйфай затлар яки вәкаләтле юридик затларның вәкилләре, хосусый эшмәкәрләр, аларның вәкаләтле вәкилләре, физик затлар Россия Федерациясе законнары нигезендә җаваплылыкка тартыла.

9. Муниципаль контрольне гамәлгә ашыручи вазыйфаи затларның хокуклары һәм бурычлары

9.1. Муниципаль жир контролен гамәлгә ашыру буенча йөкләнгән бурычларны үтәү өчен үз компетенциясе кысаларында муниципаль контрольне гамәлгә ашыручи вазыйфаи зат хокуклы:

Россия Федерациясе законнары һәм әлеге административ регламентта билгеләнгән тәртиптә контроль объектларына хезмәт таныклыгын күрсәткәндә керергә һәм тикшерергә;

тикшерү нәтижәләре буенча жир законнары үтәлешен тикшерү актларын төзөргә;

муниципаль жир контролен гамәлгә ашыруга комачаулаучы гамәлләрне булдырмауда яисә тыймауда, шулай ук жирләрне куллануда гаепле гражданнар шәхесләрен билгеләүдә ярдәм сорап эчке эшләр органнарына мөрәҗәгать итәргә;

Бердәм дәүләт реестрыннан физик затлар, шәхси эшмәкәрләр һәм юридик затлар турында мәгълүматны һәм мөлкәтнен торышы, аннан файдалану һәм аны саклау турындагы материалларны, шул исәптән муниципаль берәмлек территориясендә контрольне гамәлгә ашыру өчен кирәkle булган мөлкәткә хокукларны таныклаучы документларны мөстәкйиль рәвештә соратырга һәм алырга;

ачыкланган бозуларны бетерү һәм гаепле затларны җаваплылыкка тарту буенча чаралар күрү турындагы мәсьәләләрне хәл итү өчен прокуратура һәм эчке эшләр органнарына мөрәҗәгать итәргә;

контроль функцияләрен гамәлгә ашыручи башкарма хакимиятнен дәүләт органнарына гаепле затларны административ җаваплылыкка тарту турындагы мәсьәләне карау өчен гамәлдәге законнары бозу турында материаллар жибәрергә;

Федераль салым хезмәте инспекциясенә муниципаль жир контролен гамәлгә ашыру өчен кирәkle булган сораулар жибәрергә һәм теләсә нинди кирәkle мәгълүматларны алырга;

Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан, Башкарма комитет структурасына керүче органнардан, барлык милек рәвешләрендә оешмалардан үз функцияләрен гамәлгә ашыру өчен кирәkle белешмәләрне һәм башка документларны соратып алырга;

жир участокларының торышы, алардан файдалану турындагы мәгълүматларны һәм материалларны, шул исәптән жир хокукуын таныклаучы документларны, муниципаль жир контролен гамәлгә ашыру өчен кирәkle документларны түләүсез алырга.

9.2. Муниципаль контрольне гамәлгә ашыручи вазыйфаи зат тикшерү үткәргәндә бурычлы:

1) муниципаль хокукий актларда билгеләнгән мәжбүри таләпләрне һәм таләпләрне бозуларны кисәтү, ачыклау һәм кисәтү буенча Россия Федерациясе законнары нигезендә бирелгән вәкаләтләрне үз вакытында һәм тулысынча үтәргә;

2) Россия Федерациясе законнарын, Татарстан Республикасы законнарын һәм муниципаль хокукий актларны, физик затларның, юридик затларның һәм шәхси эшкуарларның хокукларын һәм законлы мәнфәгәтләрен үтәргә;

3) Татарстан Республикасы Әлки район башкарма комитеты житәкчесенең билгеләнеше, уздыру турындагы күрсәтмәсе нигезендә тикшерү үткәрергә;

4) тикшерүне хезмәт вазифаларын башкарғанда, күчмә тикшерүне бары тик хезмәт таныклыкларын күрсәткәндә, Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районның мөлкәт hәм жир мөнәсәбәтләре палатасы Рәисе күрсәтмәсенең күчермәсе hәм әлеге административ регламентта каралган тикшерү уздыруны килемештерү турындагы документның күчермәләре очракларында гына үткәрергә;

5) житәкчегә, башка вазыйфаи затка яисә юридик затның вәкаләтле вәкиленә, индивидуаль эшкуарга, аның вәкаләтле вәкиленә тикшерү үткәргендә катнашуға комачауламаска hәм тикшерү предметына кагылышлы мәсьәләләр буенча анлатмалар бирергә;

6) житәкчегә, башка вазыйфаи затка яисә юридик затның вәкаләтле вәкиленә, индивидуаль эшкуарга, аның вәкаләтле вәкиленә, тикшерү уздырганда катнашучыга тикшерү предметына кагылышлы мәгълүматны hәм документларны бирергә;

7) житәкче, башка вазыйфаи зат яисә юридик затның вәкаләтле вәкилен, индивидуаль эшкуар, аның вәкаләтле вәкилен тикшерү нәтижәләре белән таныштырырга.

9.3 тикшерү уздырганда муниципаль контроль органының вазыйфаи затлары хокуксыз:

1)әлеге вазыйфаи затлар исеменнән эш итүче муниципаль контроль органы вәкаләтләренә кертелмәгән муниципаль хокукий актларда билгеләнгән мәжбүри таләпләрнең hәм таләпләрнең үтәлешен тикшерергә;

1.1) СССР hәм РСФСР башкарма хакимияте органнарының норматив хокукий актларында билгеләнгән таләпләрнең үтәлешен, шулай ук куллану мәжбүрилеге Россия Федерациясе законнарында каралмаган норматив документлар таләпләренең үтәлешен тикшерергә;

1.2) Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә басылып чыкмаган муниципаль хокукий актларда билгеләнгән мәжбүри таләпләрнең hәм таләпләрнең үтәлешен тикшерергә;

2) үткәргендә житәкче, башка вазыйфаи зат яисә юридик затның вәкаләтле вәкиле, шәхси эшкуар, аның вәкаләтле вәкиле, катнашмаган очракта, «Дәүләт контролен (кузәтчелеген) hәм муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда юридик затларның hәм индивидуаль эшкуарларның хокукларын яклау турында» 2008 елның 26 декабрендәге 294-ФЗ номерлы Федераль законның 10 статьясындагы 2 өлешенең 2 пункттының «б» пунктчасында каралган нигез буенча мондый тикшерүне үткәрү очрагыннан тыш планлы яисә планнан тыш күчмә тикшерү, шулай ук жир кишәрлекләре милекчеләренә, жирдән файдаланучыларга, жир хужаларына hәм жир кишәрлекләре арендаторларына тиешле хәбәр итегән очракларда жир законнары таләпләренең үтәлешен тикшерү үткәрергә;

3)тикшерү объектлары булмаган яисә тикшерү предметына карамаган, документлар, мәгълүмат, продукция үрнәкләре, эйләнә-тирә мохит объектларын hәм житештерү мохите объектларын тикшерү пробалары бируге таләп итәргә, шулай ук мондый документларның төп нәсхәләрен алырга;

4) күрсәтелгән үрнәкләрне сайлап алу турындагы беркетмәләрне рәсмиләштермичә аларның тикшеренүләрен, сынауларын, үлчәүләрен үткәрю өчен, эйләнә-тирә мохит объектларын hәм житештерү мохите объектларын тикшерү пробаларын, продукция үрнәкләрен сайлап алырга, милли стандартлар, үрнәкләрне, пробаларны hәм аларны тикшерү методлары, сынаулар, үлчәүләр, техник регламентлар белән сайлау кагыйдәләре белән билгеләнгән рәвештә hәм нормадан артык санда яисә алар үз көченә кергән көнгә кадәр гамәлдә булган башка норматив техник документлар hәм тикшеренүләр, сынаулар, үлчәүләр

ысуллары һәм кагыйдәләре буенча пробалар сайлап алырга;

5) Россия Федерациясе законнарында каралган очраклардан тыш, тикшерүне уздыру нәтижәсендә алынган һәм дәүләт, коммерция, хезмәт, закон белән саклана торган башка серне тәшкил иткән мәгълүматны таратырга;

6) тикшерү үткәрүнен билгеләнгән срокларын арттырырга;

7) юридик затларга, индивидуаль эшкуарларга алар хисабына контроль чараларын уздыру турында күрсәтмәләр яисә тәкъдимнәр бируге башкарырга;

8) юридик заттан, шәхси эшкуардан Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән исемлеккә кертелгән башка дәүләт органнары, жирле үзидарә органнары яки дәүләт органнарына яисә жирле үзидарә органнарына караган оешмалар карамагында булган документлар һәм (яисә) мәгълүмат бируге, рөхсәт документларын да кертеп, таләп итәргә;

9) юридик заттан, шәхси эшмәкәрдән тикшерү үткәрелә башлау датасына кадәр документлар, мәгълүмат бируге таләп итәргә. Күрсәтмә яки тикшерү үткәру турында боерык кабул ителгәннән соң муниципаль контроль органы ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында кирәkle документлар һәм (яисә) мәгълүмат соратып алырга хокуклы."

10. Тикшерү уздырганда вазыйфаи затларның җаваплылығы

10.1. Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районының Мәлкәт һәм жир мөнәсәбәтләре палатасының вазыйфаи затлары, тиешле функцияләрне, хезмәт вазыйфаларын тиешенчә үтәмәгән очракта, тикшерү үткәргәндә хокукка каршы гамәлләр (гамәлләр кылмаган) кылганда, Россия Федерациясе законнары нигезендә җаваплылыкка тартылалар.

10.2. Россия Федерациясе законнарын бозуда гаепле вазыйфаи затларга карата күрелгән чаралар турында Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районының Мәлкәт һәм жир мөнәсәбәтләре палатасы 10 көн дәвамында язма рәвештә хокуклары һәм (яисә) законлы мәнфәгатьләре бозылган юридик затка, шәхси эшмәкәргә, физик затка хәбәр итәргә тиеш.

11. Вазыйфаи затларның гамәлләренә (гамәл кылмауларына) шикаять бируг

11.1. Татарстан Республикасы Әлки муниципаль района Мәлкәт һәм жир мөнәсәбәтләре палатасы яисә аның вазыйфаи затлары гамәлләренә (гамәл кылмавына) шикаять бируг турында гариза Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә каралырга тиеш

12. Муниципаль контрольне гамәлгә ашыручы вазыйфаи затларның каарларына һәм гамәлләренә (гамәл кылмавына) карата судка кадәрге (судтан тыш) шикаять бируг тәртибе

12.1. Мәрәжәгать итүчеләр вазыйфаи затларның судка кадәр (судтан тыш) тәртиптә каарларына, гамәлләренә (гамәл кылмауларына) шикаять бирергә хокуклы.

12.2. Судка кадәр (судтан тыш) шикаять бируг процедурасын башлау өчен мәрәжәгать итүченең вазыйфаи затларның каарларына, гамәлләренә (гамәл кылмауларына) шикаять бируг турында кергән мәрәжәгате нигез булып тора.

12.3. Шикаять бируг тәртибенә таләпләр:

шикаять язма рәвештә кәгазь чыганакта, электрон рәвештә яисә телдән шәхси кабул иту барышында бирелә;

Палата Рәисенен қаарларына һәм гамәлләренә (гамәл қылмавына) шикаять ТР Әлки районы Башкарма комитеты житәкчесенә тапшырыла;

Мәлкәт һәм жир мәнәсәбәтләре палатасы вазыйфаи затларының гамәлләренә (гамәл қылмавына) шикаять палата Рәисенә бирелә;

Шикаять почта, Интернет мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәреннән файдаланып, күпфункцияле үзәк, бердәм дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр (функцияләр) яисә дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр (функцияләр) региональ порталы аша жибәрелә ала, шулай ук мәрәжәгать итүчене шәхсән кабул иткәндә кабул итегергә мөмкин.

1.4. Язма шикаятьтә булырга тиеш:

муниципаль контрольне гамәлгә ашыруучы орган исеме;

каарлары, гамәлләре (гамәл қылмавы) дәгъвалана торган вазыйфаи затның вазыйфасы, фамилиясе, исеме, атасының исеме;

шикаять бирүче мәрәжәгать итүченең фамилиясе, исеме, атасының исеме (исеме), аның яшәү урыны (урнашу урыны), җавап жибәрелергә тиешле почта адресы һәм (яки) электрон почта адресы;

шикаять бирелә торган каарлар, гамәлләр (гамәл қылмау) турында белешмәләр;

гариза бирученең каар, гамәл (гамәл қылмау) белән килешмәгән дәлилләре;

гариза бирученең яисә аның вәкиленең имзасы (мөһер-булган очракта) һәм датасы.

Мәрәжәгать итүче тарафыннан шикаятьтә бәян итеген дәлилләрне раслаучы документлар яки аларның күчермәләре тапшырылырга мөмкин. Бу очракта шикаятьтә аңа теркәлә торган документлар исемлеге китерелә.

12.5. Мәрәжәгать итүче шикаятьне нигезләү һәм карау өчен кирәклө мәгълүмат һәм документлар алырга хокуклы.

5.6. Гариза бирученең шикаяте керү қөнендә теркәлә һәм теркәлгәннән соң 30 қөн эчендә карала.

1.7. Телдән шикаятьнең эчтәлеге мәрәжәгать итүченең шәхси кабул иту карточкасына кертелә. Телдән шикаятьтә бәян итеген фактлар һәм хәлләр күзгә күренеп торса һәм өстәмә тикшерүне таләп итмәсә, шикаятькә җавап, мәрәжәгать итүче ризалыгы белән, гариза биручегә шәхси кабул итеге барышында телдән бирелергә мөмкин. Калган очракларда шикаятьтә куелган сорауларның асылы буенча язмача җавап бирелә.

5.8. Шикаятьне карау нәтижәләре буенча мәрәжәгать итүче таләпләрен канәгатыләндерү яки таләпләрне канәгатыләндерүдән баш тарту турында Каар кабул итәлә, бу хакта каар кабул итеген қөннән соң килгән қөннән дә соңга калмыйча, мәрәжәгать итүчегә язма рәвештә шикаятьне карау нәтижәләре турында мотивацияле җавап жибәрелә (мәрәжәгать итүче шикаятьтә күрсәткән ысул: шәхсән, почта яисә электрон почта аша).

2.9. Әгәр язма рәвештә шикаять тексты укылмаса, шикаятькә җавап бирелми, һәм ул дәүләт органына, жирле үзидарә органына яисә вазыйфаи затка үз компетенцияләре нигезендә карауга жибәрелми, бу хакта шикаятьне теркәгән қөннән алыш биш қөн эчендә шикаять жибәргән мәрәжәгать итүчегә, әгәр аның фамилиясе (исеме) һәм почта адресы яисә

электрон почта адресы укылышка бирелсә, хәбәр ителә.

Әгәр шикаять текстында рецензиясез яисә мыскыллау гыйбарәләре, вазыйфаи затның, шулай ук аның гайлә әгъзаларының тормышына, сәламәтлегенә һәм мәлкәтенә янаулар булса, вазыйфаи зат шикаятьне анда күелган сорауларның асылы буенча жавапсыз калдырырга һәм шикаять жибәргән мөрәжәгать итүчегә хокуктан явызларча файдаланырга ярамавы турында хәбәр итәргә хокуклы.

Әгәр шикаять текстында суд каарына шикаять бирү турындагы мәсьәлә қуела икән, шикаять мөрәжәгать итүчегә, аны теркәгән көннән алыш җиде көн эчендә, әлеге суд каарына шикаять бирү тәртибен аялатып, кире кайтарыла.

Әгәр шикаять текстында мөрәжәгать итүчегә элек жибәрелгән шикаятыләргә бәйле рәвештә язма рәвештә күп тапкырлар жаваплар бирелгән мәсьәлә булса, һәм шул ук вакытта шикаятытә яңа дәлилләр яисә шартлар китерелмәсә, шикаять жибәрелгән вазыйфаи зат, күрсәтелгән шикаять һәм элегрәк жибәрелгән шикаятыләр бер үк вазыйфаи затка юлланган очракта, мөрәжәгать итүче белән әлеге сорау буенча язышуны туктату турындагы каарарны кабул итәргә хокуклы. Бу каар турында шикаять жибәргән мөрәжәгать итүчегә хәбәр ителә.

Язмача шикаятытә шикаять жибәргән мөрәжәгать итүченең фамилиясе (исеме), почта адресы (урнашу урыны) күрсәтелмәсә, жавап жибәрелергә тиешле электрон почта адресы күрсәтелмәсә, шикаятыкә жавап бирелми. Әгәр шикаять текстында хокукка каршы әзерләнүче, башкарыйлучы яисә кылышынан, шулай ук аны әзерләүче, башкаручы яисә башкарган зат турында белешмәләр булса, шикаять аның компетенциясе нигезендә дәүләт органына жибәрелергә тиеш.

муниципаль контрольне гамәлгә ашыруның
административ регламентына
1 нче күшымта

**Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районы Мөлкәт һәм жир мәнәсәбәтләре
палатасының электрон почта адреслары, эш графигы, элементә өчен телефоннар, урнашу
урныны турында мәгълүмат**

Т/Б №	Атамасы	Урнашу урны	Эш графигы	Белешмә телефоннары, электрон почта адресы
1	2	3	4	5
1	Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районы Мөлкәт һәм жир мәнәсәбәтләре палатасы	422780, Базарлы Матак авылы, Крайнов ур., 63	Дүшәмбә- пәнҗәшәмбе: 8.00 дән 17.00 сәгатькә кадәр; жомга: 8.00 сәгатьтән 16.00 сәгатькә кадәр; төшке аш: 11.45 сәгатьтән 13.00 сәгатькә кадәр.	21-6-73 alkeeve.izo@tatar.ru